

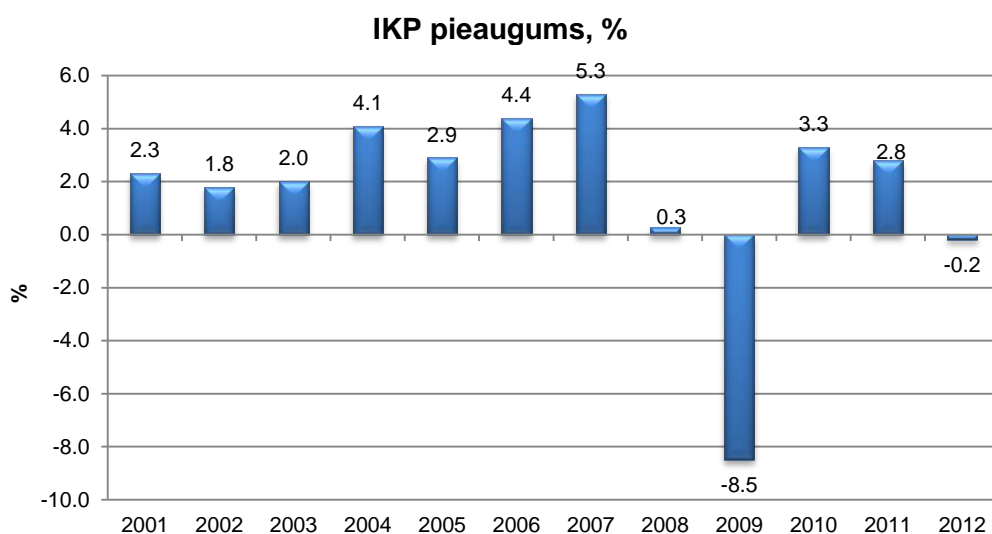
Ekonomika

Somija ir rūpnieciski attīstīta valsts. Tās saimniecisko pamatu veido bagātie meža un ūdens resursi, investīcijas un modernas tehnoloģijas. 2012. gadā pēc iekšzemes kopprodukta (PPP) uz vienu iedzīvotāju Somija ar 36 500 USD ierindojās 37. vietā, pēc iekšzemes kopprodukta (PPP) ar 198,1 miljardiem USD 55. vietā pasaulē. Somija no ziemeļvalstīm ir vienīgā eirozonas valsts.

Somija pēdējo gadu laikā ir bijusi viena no visveiksmīgākajām ekonomiskām ES, taču arī Somijas ekonomiku 2009.gadā ietekmēja globālā finanšu krīze, lai arī ne tik smagi kā citas valstis, jo nebija nekustamā īpašuma krīzes, banku sektors necieta tik ievērojamus zaudējumus kā citās valstīs un bezdarba kāpums nesasniedza prognozēto. Taču krīze spēcīgi ietekmēja eksportu un vietējo pieprasījumu. IKP saruka par 8,5%, kas bija viens no vislielākajiem samazinājumiem eirozonā. Bezdarba līmenis sasniedza 8,2%. Tai pat laikā 2009. gadā bija vērojams pieaugums - tādās Somijai svarīgās nozarēs kā meža nozarē, ķīmiskajā un metālapstrādes rūpniecībā.

Eksporta pieaugums, vietējais noiets un mājsaimniecību patēriņš stimulēja ekonomikas augšupeju 2010. un 2011.gadā, kas 2012.gadā atkal samazinājās.

2012. gadā bezdarba līmenis sasniedza 7,7%. Budžeta deficīts ir 2,2% no IKP.

Avots: Statistics Finland, www.stat.fi

Somijas tautsaimniecība pēdējo trīsdesmit gadu laikā ir būtiski mainījusies; lauksaimniecības un rūpniecības nozīme valsts ekonomikā ir samazinājusies, turpretim palielināties pakalpojumu īpatsvars. 2012. gada iekšzemes kopproduktā pakalpojumu sektors veido 71,2%, apstrādes rūpniecība 19%, celtniecība 6,9%, lauksaimniecība un mežsaimniecība 2,8%.

Lauksaimniecībai nelabvēlīgo klimatisko apstākļu dēļ Somijā saražo tikai daļu no tā, kas nepieciešams vietējam patēriņam. Lauksaimniecībā ir samazinājies zemnieku saimniecību un strādājošo skaits, taču pieaudzis vidējais zemnieku saimniecības lielums. Mežsaimniecība ir ļoti svarīga eksporta nozare, kas nodrošina ar darbu lauku iedzīvotājus.

20. gs. deviņdesmitajos gados īpaši attīstījās elektronisko iekārtu un aparātu ražošana, taču vienlaicīgi samazinājās patēriņa preču ražošana. Nozīmīgākās apstrādes rūpniecības nozares ir iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana (12,6% no kopējās pievienotās vērtības 2012. gadā), celulozes un papīra ražošana (8,3%), metālizstrādājumu ražošana (7,5%), elektrisko un optisko iekārtu ražošana (5,7%) un ķīmisko produktu ražošana (5,6%).

Pakalpojumu nozīme pieauga 20.gs. astoņdesmito gadu beigās, īpaši komercpakalpojumi, kur 15 gadu laikā darbinieku skaits trīskāršojās.

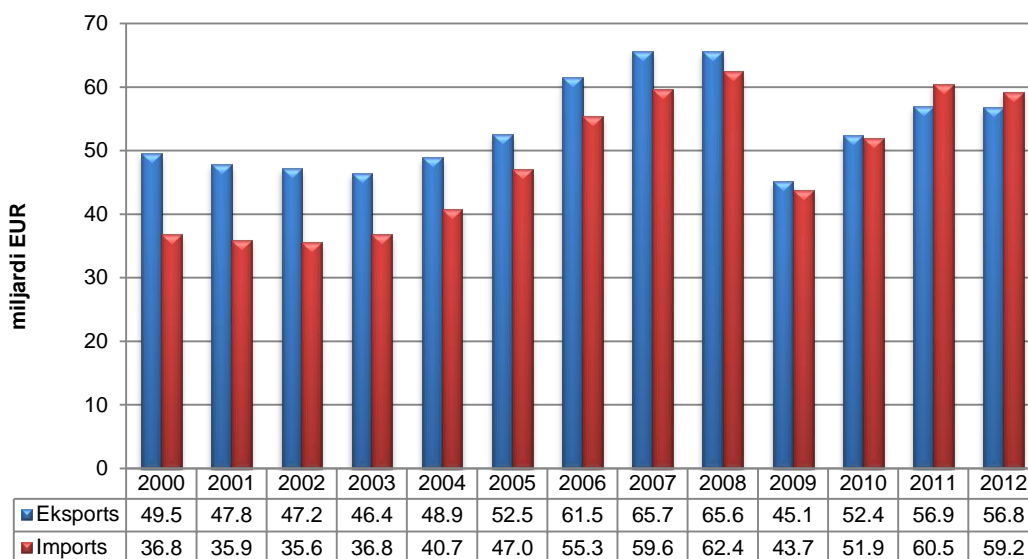
Nozīmīgākie Somijas uzņēmumi ir *Nokia*, kas ir tirgus līderis mobilo telefonu ražošanā (eksports 2012.gadā sasniedz 4 miljonus vienības); *Stora Enso* – lielākais celulozes un papīra ražotājs pasaulē, *Neste Oil* – naftas pārstrādes uzņēmums, *UPM-Kymmene* – trešais lielākais papīra ražotājs pasaulē; *Aker Finnyards* – pasaulē lielākais kruīza kuģu ražotājs, *Instrumentarium Imaging*, kas izgudroja rentgena aparātu ortopantomogrāfu un ir pasaulē inovatīvākais dentālās attēlveidošanas aparātu un dentālās attēlveidošanas programmatūras ražotājs; *KONE* - pacelēju, liftu un eskalatoru ražotājs; *Wärtsilä* – kuģu motoru un energoiekārtu ražotājs. Savukārt Somijas aviosabiedrību *Finnair* uzskata par drošāko pasaulē.

Kaut gan ārvalstu investīcijas Somijā nav īpaši lielas, Somijā atrodas tādu starptautisku uzņēmumu pārstāvniecības kā *ABB*, *Tellabs*, *Carlsberg* un *Siemens*.

Ārējā tirdzniecība

2012. gadā preču ārējās tirdzniecības apgrozījums sasniedza 115,9 miljardu EUR. Salīdzinājumā ar 2011. gadu eksports samazinājies par 0,1% un sasniedz 56,8 miljardus EUR, bet imports samazinājies par 2,3% un sasniedz 59,2 miljardus EUR. 2012. gadā Somijas ārējās preču tirdzniecības balance bija negatīva - -2,4 miljardi EUR.

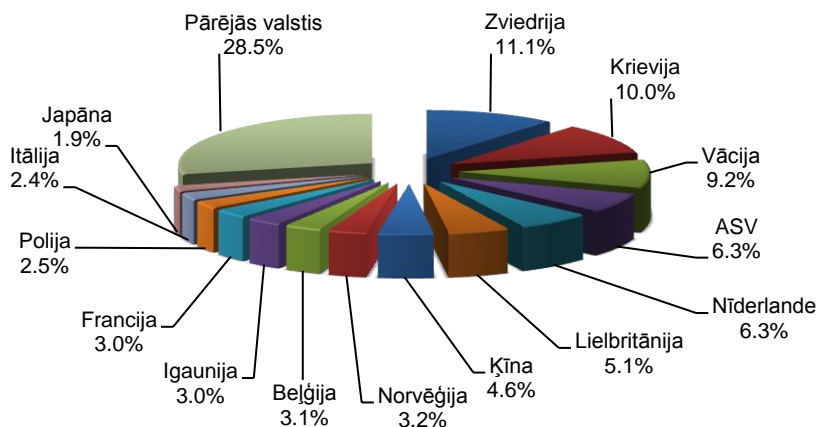
Somijas preču eksporta – importa dinamika (miljardi eiro)

Avots: National Board of Customs, <http://www.tulli.fi/en>

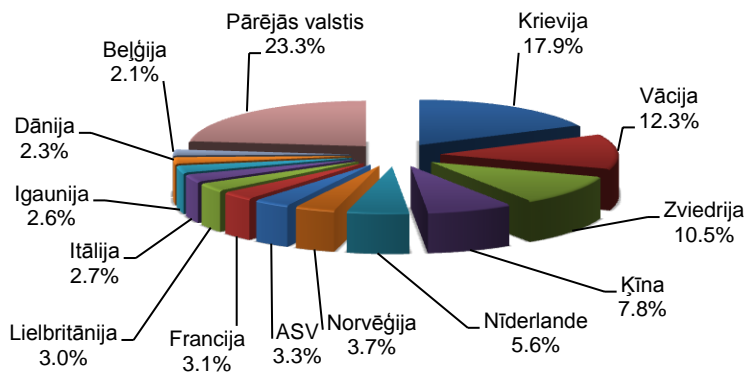
Somijas svarīgākie tirdzniecības partneri ir Krievija, Vācija un Zviedrija. Eksports veido trešo daļu Somijas IKP. Neskaitot kokmateriālus un dažus derīgos izrakteņus, Somija ir atkarīga no rūpniecisko izejmateriālu un energoresursu importa.

Somijas lielākie eksporta partneri 2012. gadā

Avots: National Board of Customs, <http://www.tulli.fi/en>

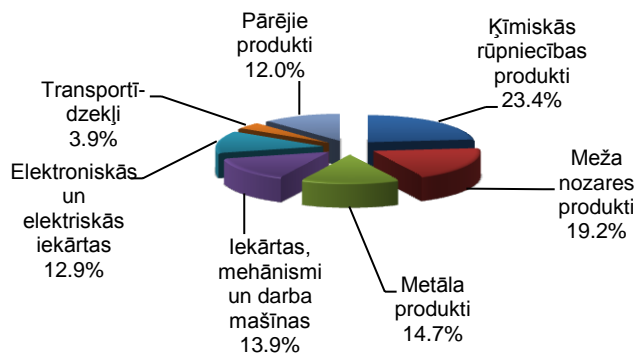
Somijas lielākie importa partneri 2012. gadā

Avots: National Board of Customs, <http://www.tulli.fi/en>

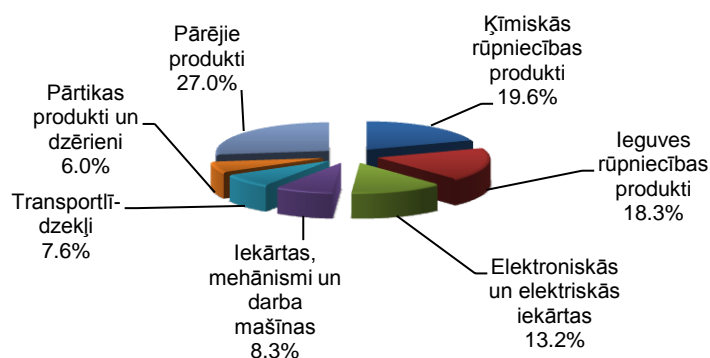
Visvairāk Somijā ievieš jēlnaftu un naftas produktus, telekomunikācijas aparātu un telefonu sastāvdaļas, satiksmes līdzekļus un medikamentus, savukārt izveid - papīru un kartonu, telekomunikācijas iekārtas, telefonus un to sastāvdaļas, pārstrādātus naftas produktus, kuģus un laivas.

Procentuālais eksporta sadalījums 2012. gadā

Avots: <http://www.tulli.fi/en>

Procentuālais importa sadalījums 2012. gadā

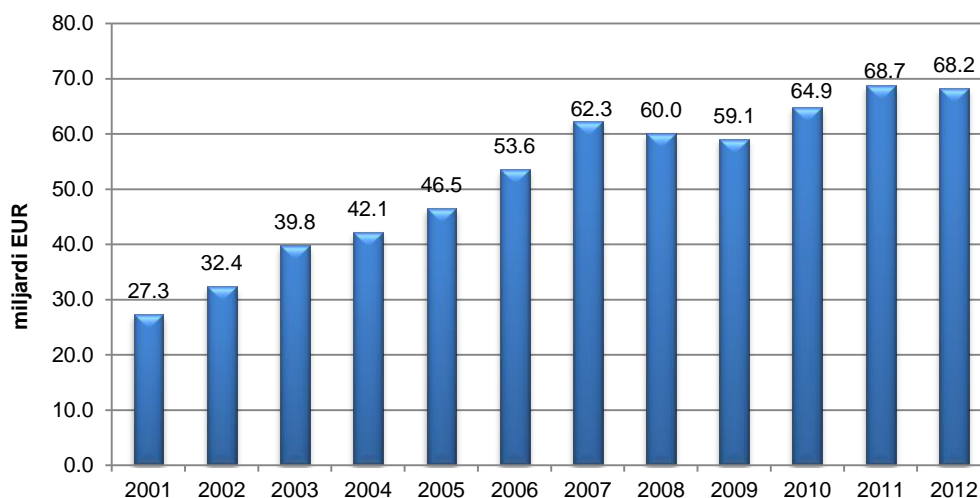

Avots: National Board of Customs, <http://www.tulli.fi/en>

Investīcijas

2012. gada beigās ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Somijā sasniedza 68,21 miljardus EUR. Kopš 2004. gada Somijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstis vienmērīgi pieaug un 2012. gada beigās sasniedza 107,9 miljardus EUR. Tiešo investīciju bilance 2012. gada beigās bija pozitīva un sasniedza 39,7 miljardus EUR.

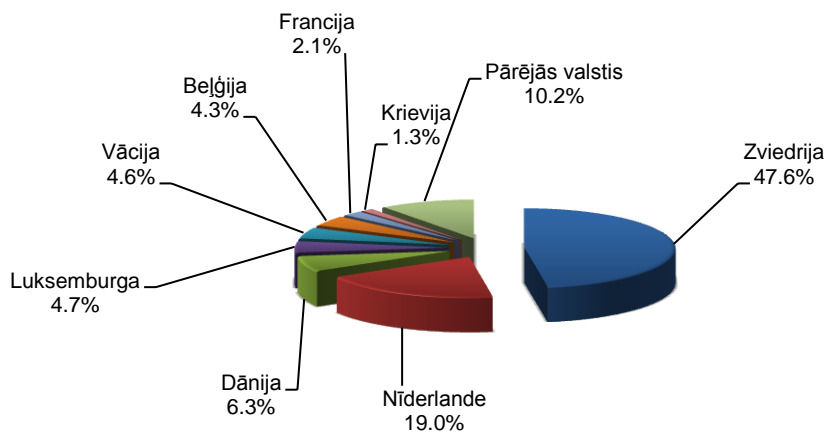
Ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Somijā (miljardi eiro)

Avots: Bank of Finland, <http://www.bof.fi>

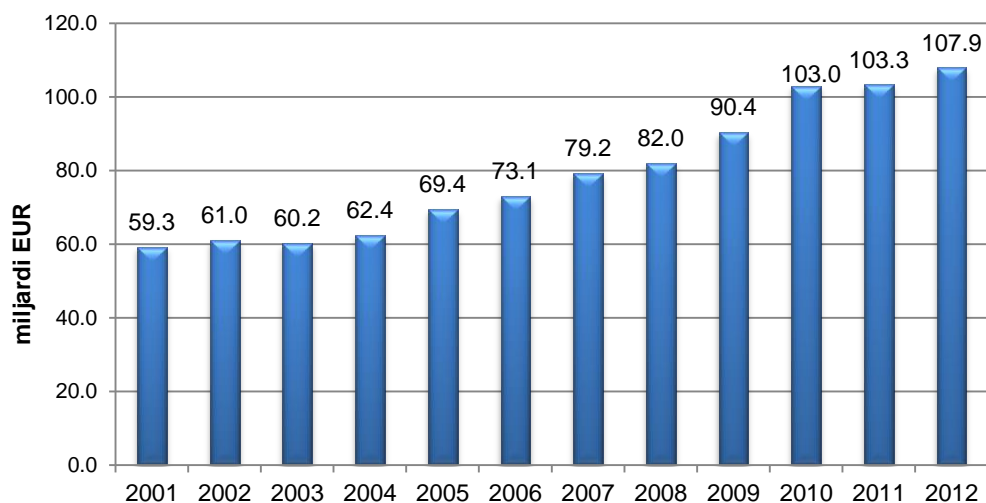
2012. gada beigās 67,7% ārvalstu tiešās investīcijas uzkrātas pakalpojumu sektorā (finanšu starpniecībā 32,9% no ārvalstu uzkrātajām tiešajām investīcijām Somijā), 29,3% - apstrādes rūpniecībā. Apstrādes rūpniecībā visvairāk investīciju ieguldītas metālapstrādē un mašīnbūvē (17,4%).

Ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Somijā 2012. gada beigās valstu dalījumā (%)

Avots: Bank of Finland, <http://www.bof.fi>

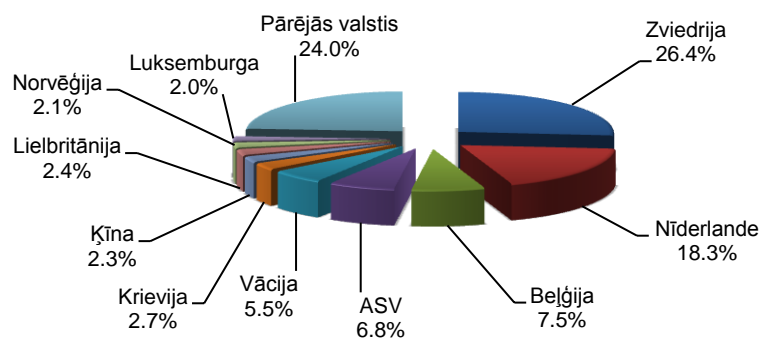
Somijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs (miljardi eiro)

Avots: Bank of Finland, <http://www.bof.fi>

2012. gada beigās lielākā daļa Somijas tiešās investīcijas ārvalstīs uzkrātās apstrādes rūpniecībā 54,4% (metālapstrādē un mašīnbūvē 30,7% no kopējām Somijas tiešajām investīcijām ārvalstīs), mežsaimniecībā un kokrūpniecībā 10,8%) un pakalpojumos 29,1%.

Somijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs 2012. gada beigās valstu dalījumā (%)

Avots: Bank of Finland, <http://www.bof.fi>